

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Καθώς το αίτημα για την υποχρεωτικότητα της εκπαίδευσης των παιδιών με αναπηρία γίνεται ολοένα και επιτακτικότερο και όροι όπως ένταξη, συνεκπαίδευση, συμμετοχή και προσβασιμότητα, καθίστανται επίκαιροι, προβάλλει ως αναγκαιότητα, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών τόσο στην ίδια την αναπηρία, όσο και στους τρόπους προσέγγισης της και εκπαιδευτικής παρέμβασης σ' αυτή.

Το παρόν δοκίμιο σκοπό έχει να εισάγει τους εκπαιδευτικούς σε βασικά ζητήματα, που σχετίζονται με την εκπαίδευση των παιδιών με κινητική αναπηρία. Οι μορφές που αυτή εμφανίζεται, ο ρόλος των διαφορετικών επιστημονικών ειδικοτήτων που ασχολούνται μ' αυτή και τα προγράμματα παρέμβασης που καλούνται να υλοποιήσουν με κοινό στόχο την εκπαίδευση και ενδυνάμωση των κινητικά αναπήρων παιδιών- έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η ισότιμη συμμετοχή τους στην κοινωνικοπολιτισμική ζωή- είναι μερικά απ' τα ζητήματα που προσεγγίζει σύντομα ο Οδηγός Επιμόρφωσης.

Στην εκπαίδευση των παιδιών με κινητική αναπηρία, εμπλέκονται διαφορετικές επιστημονικές ειδικότητες, καθώς και οι ανάγκες των παιδιών είναι ποικίλες. Προϋπόθεση μιας ολιστικής αντιμετώπισης των αναγκών αυτών, αποτελεί η συγκρότηση της Διεπιστημονικής Ομάδας¹, που σκοπό έχει την κατάρτιση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος παρέμβασης σε όλους τους τομείς, όπου το παιδί χρειάζεται υποστήριξη. Τα μέλη της προέρχονται από διαφορετικούς επιστημονικούς χώρους- γεγονός που αντανακλάται συχνά και στην ορολογία, που χρησιμοποιούν- συμπράττουν όμως σ' ένα κοινό σκοπό· την αξιοποίηση των δυνατοτήτων του παιδιού και την αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών και άλλων αναγκών του.

Η κατάρτιση ενός ολοκληρωμένου εκπαιδευτικού προγράμματος παρέμβασης στα παιδιά με κινητική αναπηρία, εκτός των άλλων προϋποθέτει:

1. Wilson, V. and Pirrie, A. (2000). Multidisciplinary Teamworking: Beyond the Barriers? A Review of the Issues. Edinburgh: SCRE

α) **Διεπιστημονική Αξιολόγηση** (Specialist/multidisciplinary assessment teams)². Ο εκπαιδευτικός μπορεί να καταρτίσει ένα εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα (Ε.Ε.Π.), για παιδί με κινητική αναπηρία, μόνο εφόσον έχει προηγηθεί μια ολοκληρωμένη αξιολόγηση εικόνα των αναγκών και των δυνατοτήτων του παιδιού, σε όλους τους τομείς που συνδέονται στενά και σαφώς επηρεάζουν την εκπαιδευτική διαδικασία (γνωστικός τομέας, τομέας φυσικοθεραπείας, λογοθεραπείας, εργοθεραπείας, κ.λ.π.).

β) **Γονεϊκή εμπλοκή**. Οι γονείς δικαιούνται να γνωρίζουν τα αποτελέσματα της Διεπιστημονικής Αξιολόγησης και τους στόχους του εξατομικευμένου εκπαιδευτικού προγράμματος (Ε.Ε.Π.) για το παιδί με κινητική αναπηρία, έτσι ώστε να τους υποστηρίζουν κι αυτοί κατάλληλα. Επιπροσθέτως, στα περισσότερα ευρωπαϊκά κράτη αναγνωρίζεται ο ενδυναμωτικός ρόλος του γονέα στην εκπαιδευτική διαδικασία παιδιών με αναπηρία, καθώς αυτοί γνωρίζουν, τόσο τις ιδιαίτερες συνθήκες, ανάγκες και τρόπους κινητοποίησης του παιδιού, όσο και το περιβάλλον, όπου αυτό ζει και κινείται και τις ιδιαίτερες συνθήκες και περιορισμούς αυτού.

γ) **Εντοπισμό των δεξιοτήτων και γνώσεων, που έχουν πρακτική χρησιμότητα κι εφαρμογή** στην καθημερινή ζωή του παιδιού με κινητική αναπηρία, διευκολύνοντας τον στόχο της κατάκτησης από μέρους του, όσο το δυνατόν μεγαλύτερου βαθμού αυτονομίας και συμμετοχής.

δ) **Ύπαρξη και αξιοποίηση του ειδικού βοηθητικού προσωπικού στην εκπαιδευτική διαδικασία**. Ο ειδικός βοηθός μπορεί να παίξει ένα σημαντικότατο ρόλο, καθώς μπορεί να υποστηρίξει όχι μόνο τον τομέα της αυτοεξυπηρέτησης των παιδιών με κινητική αναπηρία και την υλοποίηση του Ε.Ε.Π. μέσα στην τάξη, αλλά και τον απώτερο στόχο της συνεκπαίδευσης αναπήρων και μη παιδιών.

2. Watkins, A. (2005). *Special needs Education. Thematic Key words. European Agency for Development in Special Needs Education* (<http://www.european-agency.org/site/info/publications/agency/ereports/0.2html>)

ΕΠΕΑΕΚ: Πρόσβαση για Όλους

Ο εκπαιδευτικός της γενικής αγωγής καλείται να διαδραματίσει - διαθέτοντας την απαραίτητη γνώση και την υλικοτεχνική υποδομή - ένα καθοριστικό ρόλο στην σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα, όσον αφορά την αναπηρία.

Καλείται να εφοδιάσει τους μαθητές των «κοινών» σχολείων με εκείνες τις γνώσεις κι αξίες, που θα συμβάλλουν στην επιτυχή υλοποίηση του στόχου της συνεκπαίδευσης αναπήρων και μη μαθητών. Η υλοποίηση αυτού του στόχου σαφώς μπορεί να «πλουτίσει», όχι μόνο όλους τους μαθητές-αναπήρους και μη- αλλά και την κοινότητα όπου αυτοί ζουν και αναπτύσσονται.

Αντωνία Γεωργούλα